

Οι απαιτήσεις Ανοικτής Πρόσβασης στον Ορίζοντα 2020

Ημερίδα για τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και
Επικοινωνιών στον Ορίζοντα 2020

01.12.
2014

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
NATIONAL
DOCUMENTATION
CENTRE

Τι είναι η Ανοικτή Πρόσβαση

- Η ελεύθερη, άμεση, διαρκής και απαλλαγμένη από τέλη και περιορισμούς διαδικτυακή πρόσβαση σε ψηφιακό επιστημονικό περιεχόμενο που επιτρέπει την επανάχρηση

Σημαντικοί ορισμοί:

- Berlin Declaration <http://openaccess.mpg.de/Berlin-Declaration> (2003)
- Budepest Declaration (open access initiative) <http://www.budapestopenaccessinitiative.org/read> (2002)

Η σημασία της Ανοικτής Πρόσβασης

- Συμβάλλει στην περαιτέρω αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας (ποιότητα)
- Ενισχύει την συνεργασία, συμβάλλει στην επαλήθευση της έρευνας και στην επανάληψη (αποτελεσματικότητα)
- Ενισχύει την καινοτομία (άμεση ανοικτή πρόσβαση)
- Εμπλέκει στη διαδικασία της έρευνας τους πολίτες και την κοινωνία (ανταποδοτικότητα)
- Συμβάλλει στη διατήρηση των έργων
- Κάνει τα έργα πιο εμφανή, μπορεί να αυξήσει ετεροαναφορές
- Δημόσια χρηματοδοτούμενη έρευνα πρέπει να είναι προσβάσιμη σε όλους (διαύγεια)

Ανοικτή πρόσβαση

Τρόποι

- **Αυτοαρχειοθέτηση**
(πράσινος δρόμος)
 - Ωφελεί ερευνητικά/ακαδημαϊκά ιδρύματα
 - Δε συνιστά δημοσίευση
- **Δημοσίευση με ανοικτή πρόσβαση** (χρυσός δρόμος)
 - Πρόκειται για έναν τρόπο δημοσίευσης

Επιστημονικό περιεχόμενο

- Δημοσιεύσεις
- Επιστημονικά δεδομένα

Αυτο-αρχειοθέτηση

Ο συγγραφέας καταθέτει σε ιδρυματικό/θεματικό αποθετήριο ταυτόχρονα με δημοσίευση. Η πρόσβαση και χρήση είναι ελεύθερη. Χρησιμοποιεί άδεια με την οποία θέτει τους όρους χρήσης

- Αποθετήριο (repository): δικτυακή βάση δεδομένων. Λειτουργεί με συγκεκριμένα τεχνικά χαρακτηριστικά. Επιτρέπει τη διαχείριση, διατήρηση, διακίνηση του επιστημονικού αποθέματος
- Αποθετήριο: σημαντικό ιδιαίτερα για τους φορείς έρευνας, καθώς παρουσιάζει συνολικά την έρευνα του φορέα, και βοηθά στη διατήρηση και διαχείρισή της
- <http://opendoar.org> registry of repositories

Δημοσίευση με ανοικτή πρόσβαση

Ο συγγραφέας δημοσιεύσει τη δουλειά του ως άρθρο ή βιβλίο ανοικτής πρόσβασης. Οι δημοσιεύσεις αυτές είναι άμεσα ελεύθερα προσβάσιμες.

- Διαδικασία όπως με όλες τις δημοσιεύσεις, λ.χ. αξιολόγηση
- Ο συγγραφέας διατηρεί τα δικαιώματά του
- Δεν υπάρχει σχέση ανάμεσα στην ποιότητα της δημοσίευσης και την πρόσβαση σε αυτήν
- Συχνά οι εκδότες χρεώνουν (article processing charge).

Το κόστος αναλαμβάνουν οι ερευνητικοί φορείς ή χρηματοδότες της έρευνας.

- <http://doaj.org> registry of open access journals

Ευρωπαϊκές Πολιτικές για την Ανοικτή Πρόσβαση

- Ανοικτή Πρόσβαση: μία από τις 5 προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας (optimal circulation of knowledge)
- Συστάσεις το 2007 και 2012 προς τα Κράτη-Μέλη
- Πιλοτικό πρόγραμμα για την Ανοικτή Πρόσβαση στο FP7
- Κανονισμοί για Ορίζοντα 2020

Ανοικτή Πρόσβαση στον Ορίζοντα 2020: άρθρα 29.2 και 29.3 grant agreement

- Δημοσιεύσεις: **ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ** για όλες τις δημοσιεύσεις με αξιολόγηση μέσω αποθετηρίου
- Δεδομένα: πιλοτική δράση για **ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ** ανοικτή πρόσβαση σε επιστημονικά δεδομένα σε 7 περιοχές για 2014-2015 (new action)
 - **(Future and Emerging Technologies; Research infrastructures – part e-Infrastructures; Leadership in enabling and industrial technologies – Information and Communication Technologies; Societal Challenge: 'Secure, Clean and Efficient Energy' – part Smart cities and communities; Societal Challenge: 'Climate Action, Environment, Resource Efficiency and Raw materials' – except raw materials; Societal Challenge: 'Europe in a changing world – inclusive, innovative and reflective Societies'; Science with and for Society)**
 - Opt-out δυνατό για συγκεκριμένους λόγους, opt-in επίσης δυνατό
 - Το ERC δεν συμμετέχει προς το παρόν

Η ανοικτή πρόσβαση στον Ορίζοντα 2020: Δημοσιεύσεις

- Rule: Each beneficiary **MUST** ensure OA to all peer-reviewed scientific publications relating to its results
- Must deposit machine-readable copy in repository
Υποχρεωτική πολιτική **αυτοαρχειοθέτησης**

Οδηγός της ΕΕ για την Ανοικτή Πρόσβαση στον Ορίζοντα

http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/oa_pilot/h2020-hi-oa-pilot-guide_en.pdf

Ανοικτή Πρόσβαση σε Δημοσιεύσεις σε δύο βήματα

- **Καταθέτετε υποχρεωτικά την peer-reviewed δημοσίευσή σας (άρθρο, μονογραφία) σε κατάλληλο αποθετήριο**
 - **Πότε?** το αργότερο κατά τη δημοσίευση (=ταυτόχρονα με αυτήν)
 - **Τι?** το δικό σας τελικό αντίγραφο (author's version) ή του εκδότη (αν επιτρέπει)
 - αν ο εκδότης είναι open access=no problem; Αν δεν είναι, πρέπει να το επιτρέπει
 - Publisher self-archiving and copyright policies <http://www.sherpa.ac.uk/romeo/>
 - **Πού?** Σε κατάλληλο αποθετήριο= ιδρυματικό ή θεματικό ή στο www.zenodo.org
- **Δίνετε ανοικτή πρόσβαση σε αυτήν (στο πλήρες κείμενο)**

Δημοσιεύσεις με ανοικτή πρόσβαση

- **Εάν θέλετε να δημοσιεύσετε με ανοικτή πρόσβαση το κόστος είναι επιλέξιμο**
 - Προσοχή: Πρέπει και πάλι να καταθέσετε τη δημοσίευση σε αποθετήριο, η δημοσίευση με ΑΠ από μόνη της δεν εκπληρώνει την υποχρέωση!!
 - Το κόστος για δημοσίευση με ΑΠ είναι επιλέξιμο στα έργα

Η ανοικτή πρόσβαση στον Ορίζοντα 2020: δεδομένα

- Πιλοτική δράση σε επτά περιοχές του Ορίζοντα 2020
- Υποχρεώσεις
 - Deposit this data in a research data repository of their choice (=πολιτική αυτοαρχειοθέτησης)
 - Take measures to make it possible to access, mine, exploit, reproduce and disseminate free of charge
 - Provide information about tools and instruments at the disposal of the beneficiaries and necessary for validating the results (where possible, provide the tools and instruments themselves)
- Ποια δεδομένα?
 - Επιστημονικά δεδομένα που στηρίζουν δημοσιεύσεις
 - Άλλα δεδομένα που περιγράφονται στο Data Management Plan
- Σημασία του Data Management Plan

ΑΠ σε δεδομένα σε δύο βήματα: 1/2

- Διαμορφώνετε υποχρεωτικά Data Management Plan (DMP) ως παραδοτέο, τους πρώτους έξι μήνες και το ανανεώνετε
 - All proposers to submit general information on data management - evaluated under criterion 'Impact'
- Το DMP απαντά σε ερωτήσεις όπως:
 - What data will be collected / generated?
 - What standards will be used / how will metadata be generated?
 - What data will be exploited? What data will be shared / made open?
 - How will data be curated and preserved?
- Πληροφορίες για το πιλοτικό και data management στο Ορίζοντα 2020 http://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/hi/oa_pilot/h2020-hi-oa-data-mgt_en.pdf
- Πληροφορίες για την διαμόρφωση DMP <http://www.dcc.ac.uk/resources/data-management-plans>

- **Καταθέτετε τα επιστημονικά σας δεδομένα κατά προτίμηση σε αποθετήριο επιστημονικών δεδομένων με ανοικτή πρόσβαση**
 - Όταν συνοδεύουν δημοσίευση, ταυτόχρονα με αυτή
 - Όταν δεν έχουν σχέση με δημοσίευση, όπως προβλέπει το DMP
- Registry of Research Data Repositories <http://www.re3data.org/>

Το openAIRE (www.openaire.eu)

Open Access
Infrastructure
for Research in Europe

OpenAIRE

- Το ευρωπαϊκό αποθετήριο για την διάθεση με ανοικτή πρόσβαση της έρευνας που χρηματοδοτεί η Κομισιόν (έργο της DG CNCT)- www.openaire.eu
- Υπηρεσίες:
 - Συλλέγει δημοσιεύσεις του FP7 και του Ορίζοντα 2020 από αποθετήρια στην Ευρώπη και δίνει πρόσβαση σε αυτές: κεντρική πύλη για τις δημοσιεύσεις που χρηματοδοτούνται από ΕΕ
 - Προσφέρει υπηρεσία αποθετηρίου (zenodo) για δημοσιεύσεις και επιστημονικά δεδομένα για ερευνητές που δε διαθέτουν αποθετήριο <http://zenodo.org>
 - National Open Access Desks σε όλη την Ευρώπη - για Ελλάδα το ΕΚΤ
 - Διαθέτει Ευρωπαϊκό Helpdesk για κάθε χώρα (<http://www.openaire.eu/en/support/helpdesk>)
 - Απευθυνθείτε σε αυτό για ερωτήματα για την ΑΠ και τις υποχρεώσεις σας
 - “Toolkits” για την Ανοικτή Πρόσβαση για Ερευνητές και Φορείς Έρευνας

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗΣ
N A T I O N A L
D O C U M E N T A T I O N
C E N T R E

Το ΕΚΤ και η Ανοικτή πρόσβαση

- Δίνει πρόσβαση σε έγκριτο επιστημονικό περιεχόμενο μέσα από υποδομές (λ.χ. www.didaktorika.gr; www.openarchives.gr; <http://helios-eie.ekt.gr/EIE/>)
- Συμβάλλει στην ανάπτυξη πολιτικών ανοικτής πρόσβασης για χρηματοδότες έρευνας και ερευνητικούς φορείς (www.medoanet.eu, www.pasteur4oa.eu)
- Αναπτύσσει εκδόσεις ανοικτής πρόσβασης με όρους λειτουργίας που ευθυγραμμίζονται με τις ευρωπαϊκές πολιτικές έρευνας σε συνεργασία με έγκριτους εκδότες της χώρας (<http://epublishing.ekt.gr>)
- Ενημερώνει τους ερευνητές και το κοινό για τις εξελίξεις στην ανοικτή πρόσβαση από το www.openaccess.gr
- Προσφέρει εκπαίδευση στους ερευνητές για τις απαιτήσεις του Ορίζοντα 2020 για την ανοικτή πρόσβαση (σύντομα για data management plans)

nafpliotis@ekt.gr

www.openaccess.gr

ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
ΤΕΧΝΗΡΓΩΣΗΣ
NATIONAL
DOCUMENTATION
CENTRE

www.ekt.gr • www.openaccess.gr